

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 9 päivänä kesäkuuta 2014

410/2014

Laki

jätelain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2014

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan jätelain (646/2011) 131 §:n 2 momentin 6 ja 7 kohta,
muutetaan 6 §:n 3 momentti, 41 §:n 2 momentti, 48 §:n 1 momentin 3 kohta, 52 §:n 1 momentti, 53 §:n 1 momentti, 56 §:n 1 momentin 2 kohta ja 2 momentti, 61 §:n 1 momentti, 67 §:n 3 kohta, 74 §, 100 §:n 1 ja 2 momentti, 101 §:n 2 momentti, 102 §:n 3 momentti, 103 §:n 2 momentti, 105 ja 121 §, 124 §:n 1 momentti, 131 §:n 2 momentin 5 kohta ja 147 §:n 2 momentin 18 kohta, sellaisena kuin niistä on 147 §:n 2 momentin 18 kohta laissa 1104/2011, sekä

lisätään 6 §:n 1 momenttiin uusi 3 a ja 10 a kohta, 56 §:n 1 momenttiin uusi 1 a kohta, lakiin uusi 66 a §, 67 §:ään uusi 4 kohta ja lakiin uusi 117 a § seuraavasti:

6 §

Muut määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3 a) *kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteella* kotitaloudessa käytettävää sähkö- ja elektroniikkalaitetta sekä laadultaan ja määrältään siihen rinnastettavaa kaupassa, teollisuudessa, laitoksissa ja muussa toiminnassa käytettävää sähkö- ja elektroniikkalaitetta; laitetta, jota todennäköisesti käytetään sekä kotitaloudessa että muussa toiminnassa, pidetään kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteena;

10 a) *jätteen erilliskeräyksellä* jätteen keräystä siten, että lajiltaan ja laadultaan erilaiset jätteet pidetään toisistaan erillään uudelleen käytön valmistelun, kierrätyksen, muun hyödyntämisen taikka muun erityisen käsittelyn helpottamiseksi;

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista ominaisuuksista, joiden perusteella jätettä on pidettävä vaarallisena jätteenä, sekä säätää jätteiden luokittelusta vaarallisiin ja muihin jätteisiin. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä myös siitä, mitkä toimet ovat 1 momentin 15 kohdassa tarkoitettua jätteen hyö-

HE 16/2014
YmVM 2/2014
EV 36/2014

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY (32008L0098); EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3
Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/19/EU (32012L0019); EUVL L 197, 24.7.2012, s. 38

dyntämistä ja 16 kohdassa tarkoitettua jätteen loppukäsittelyä, sekä 1 momentin 18 kohdassa tarkoitetun tuotteen jakelijan määrittämiseksi.

41 §

*Jätteen luovuttaminen kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai alueelliseen vastaanotto-
paikkaan*

Jätteen haltija voi 1 momentin estämättä järjestää sellaisen jätteen kuljetuksen, joka poikkeuksellisen kokonsa, suuren määränsä tai muun ominaisuutensa vuoksi ei sovellu kuljetettavaksi tavanomaisessa kiinteistöittäisessä jätteenkuljetuksessa, jos kuljetus on hyväksytty kunnan jätehuoltomääräyksissä tai ympäristönsuojelulain 19 §:n nojalla annetuissa kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä. Jätteen haltija voi myös itse käsitellä 1 momentissa tarkoitetun jätteen kiinteistöllään tai luovuttaa asumisessa syntyvän biojätteen, jätevesilietteen tai siihen rinnastettavan muun jätteen käsiteltäväksi naapurikiinteistöllä tai muulla lähellä sijaitsevalla kiinteistöllä, jos omatoiminen tai yhteinen käsittely on pienimuotoista ja käsittely on hyväksytty kunnan jätehuolto- tai ympäristönsuojelumääräyksissä.

48 §

Tuottajavastuun piiriin kuuluvat tuotteet ja tuottajat

Tuottajavastuu koskee myyntitavasta riippumatta seuraavia tuotteita ja niitä ammattimaisesti markkinoille saattavia tuottajia:

3) sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden tuottajana pidetään laitteen valmistajaa tai maahantuojaa taikka sellaista myyjää, joka myy laitteita omalla nimellään tai tavaramerkillään;

52 §

Toimet uudelleenikäytön edistämiseksi

Tuottajan on järjestettävä käytöstä poistet-

tujen tuotteiden vastaanotto ja kuljetus siten, että kerättävät tuotteet eivät tarpeettomasti rikkoonnu tai vaurioidu, että ehjät tai korjauskelpoiset tuotteet ja niiden osat tarpeen mukaan pidetään erillään tai erotellaan ja että muulla tavoin edistetään tuotteiden ja niiden osien uudelleenikäyttöä. Myös tuotteen jakelijan on järjestettävä vastaanotto siten, että mahdollisuuksien mukaan estetään kerättävien käytöstä poistettujen tuotteiden rikkoonnutuminen. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanoton ja siihen liittyvän varastoinnin ja kuljetuksen järjestelyistä tuotteiden ja niiden osien uudelleenikäytön ja sen valmistelun edistämiseksi.

53 §

*Poikkeukset eräiden muualla kuin kotitaloudessa käytettävien tuotteiden tuottajan
kustannusvastuusta*

Tuottaja vastaa ennen 14 päivää elokuuta 2005 markkinoille saatetun muun kuin kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteen jätehuollon kustannuksista vain, jos käytöstä poistettava laite korvataan vastaavalla tai samaan tarkoitukseen käytettävällä uudella laitteella. Muussa tapauksessa laitteen haltija vastaa ennen mainittua päivää markkinoille saatetun laitteen jätehuollon kustannuksista. Tuottaja ja laitteen haltija voivat sopia jätehuollon kustannusten jakamisesta toisin riippumatta laitteen markkinoille saattamisen ajankohdasta.

56 §

Tuotteen jakelijan vastaanottovelvollisuus

Tuotteen jakelijan on myyntipisteessään otettava haltijalta maksutta vastaan seuraavat käytöstä poistetut tuotteet:

1 a) kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden ulkomitoista mikään ei ylitä 25 senttimetriä, ilman vaatimusta uuden laitteen ostosta vastaanoton edellytyksenä;

2) muut kuin 1 a kohdassa tarkoitetut koti-

talouden sähkö- ja elektroniikkalaitteet, joiden tilalle ostetaan uusi vastaava laite;

Edellä 1 momentin 1 a kohdassa tarkoitettua vastaanottovelvollisuutta ei kuitenkaan ole myyntipinta-alaltaan alle 1 000 neliömetrin päivittäistavarakaupassa eikä muussakaan kaupassa, jos sen myyntipinta-ala on alle 200 neliömetriä. Tuotteen jakelija voi järjestää 1 momentin 1 a ja 2 kohdassa tarkoitetun vastaanoton myös myyntipisteen välittömässä läheisyydessä.

61 §

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajalta vaadittava vakuus

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan on asetettava Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen eduksi vakuus, jolla katetaan tuottajan markkinoille saattamien kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vastaanotosta, kuljetuksesta, muusta jätehuollosta ja näihin liittyvästä tiedotuksesta sekä uudelleenkäytön edistämisestä aiheutuvat kustannukset. Jäljempänä 62 §:ssä tarkoitettuun tuottajayhteisöön kuuluvan tuottajan ei tarvitse asettaa erillistä vakuutta.

66 a §

Sähkö- ja elektroniikkalaitteen tuottajan tai muun toimijan valtuutettu edustaja

Tuottajan, joka on sijoittautunut Suomeen ja myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita etäkaupalla suoraan käyttäjille toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon, on nimettävä valtuutettu edustaja, joka tuottajan sijasta vastaa tämän velvollisuuksien täyttämisestä kyseisessä jäsenvaltiossa. Toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon sijoittautuneen tuottajan, joka myy sähkö- ja elektroniikkalaitteita etäkaupalla suoraan käyttäjille Suomeen, on vastaavasti nimettävä valtuutettu edustaja, joka tuottajan sijasta vastaa tämän velvollisuuksien täyttämisestä Suomessa.

Euroopan unionin toiseen jäsenvaltioon sijoittautunut tuottajaa vastaava toimija, joka

toimittaa sähkö- ja elektroniikkalaitteita markkinoille muulla kuin etäkaupalla Suomessa, voi nimetä valtuutetun edustajan, joka Suomeen sijoittautuneen tuottajan sijasta vastaa tämän velvollisuuksien täyttämisestä Suomessa.

Valtuutetuksi edustajaksi on nimettävä luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka on sijoittautunut siihen maahan, johon sähkö- ja elektroniikkalaitteet 1 tai 2 momentin mukaan myydään. Edustaja on nimettävä kirjallisella valtuutuksella. Valtuutetuksi edustajaksi nimetyn on tiedotettava asianomaisille tuottajille saamastaan valtuutuksesta ja sen muuttamisesta tai peruuttamisesta.

Mitä tässä laissa säädetään tuottajasta, lukuun ottamatta 62 §:n 1 momentin mukaista tuottajien oikeutta perustaa tuottajayhteisö, koskee 1 ja 2 momentissa tarkoitettua valtuutettua edustajaa. Tätä koskee myös, mitä jäljempänä 105 §:ssä säädetään tuottajayhteisöstä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtuutetun edustajan nimeämistä koskevasta menettelystä sekä tämän velvollisuudesta tiedottaa tuottajalle saamastaan valtuutuksesta ja toiminnastaan.

67 §

Asetuksenantovaltuus Euroopan unionin tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää Euroopan unionin tuottajavastuuta koskevien säädösten täytäntöönpanemiseksi:

3) tuottajan ja tuottajayhteisön velvollisuudesta suosia palvelunhankinnassaan toimijoita, jotka ovat ottaneet käyttöön sertifioituja ympäristöasioiden hallintajärjestelmiä;

4) tuottajavastuuta koskevien velvollisuuksien hoitamisesta maksetun korvauksen hyvittämisestä tuottajalle, jos tuotetta ei saateta markkinoille Suomessa.

74 §

Toissijainen siivoamisvelvollisuus

Jos roskaajaa ei saada selville tai tavoiteta

taikka jos roskaaja ei huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan, siivoamisvelvollinen on:

1) maantien, yksityisen tien, radan tai sataman pitäjä alueella, joka on roskaantunut tien, radan tai sataman käytöstä;

2) virkistykseen yleisesti käytettäväksi tarkoitettun alueen haltija tai ulkoilu- tai moottorikelkkareitin pitäjä alueella, joka on roskaantunut alueen tai reitin käytöstä;

3) yleisötilaisuuden järjestäjä tilaisuuteen varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut tilaisuuden johdosta, tai alueen haltija, jos tilaisuus järjestetään hänen suostumuksellaan eikä tilaisuuden järjestäjä huolehdi siivoamisvelvollisuudestaan;

4) jätteen vastaanottopaikan pitäjä sille varatulla ja sen välittömässä läheisyydessä olevalla alueella, joka on roskaantunut paikan käytöstä;

5) muun kuin 1—4 kohdassa tarkoitetun alueen haltija voimassa olevan asemakaavan alueella;

6) muun kuin 1—5 kohdassa tarkoitetun alueen haltija, jos siivoaminen ei ole kokonaisuutena arvioiden kohtuutonta ottaen huomioon haltijan mahdollisuudet ehkäistä roskaantumista tai huolehtia siivoamisesta, roskaantumisen määrä ja roskaantuneen alueen sijainti sekä muut näihin rinnastettavat seikat.

Jos 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun alueen haltija laiminlyö siivoamisvelvollisuutensa tai haltijalla ei ole siivoamisvelvollisuutta mainitun kohdan nojalla, siivoamisvelvollinen on kunta.

100 §

Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

Sen, joka aikoo harjoittaa jätteen ammatti- maista keräystä, on tehtävä ilmoitus 142 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuun jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin ennen keräyksen aloittamista. Ilmoitusta ei tarvitse tehdä, jos keräys edellyttää ympäristönsuojelulain mukaista ympäristölupaa tai hyväksytään osana ympäristöluvanvaraista muuta toimintaa.

Ilmoituksessa on oltava toiminnan jätehuoltorekisteriin merkitsemistä varten tarpeelliset tiedot toiminnanharjoittajasta ja toiminnasta, kuten kerättävistä jätteistä, jäteasteista ja vastaanottopaikkojen sijainnista, sekä toimista terveydelle ja ympäristölle aiheutuvien haittojen ehkäisemiseksi. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

101 §

Hakemus tuottajarekisteriin hyväksymiseksi

Hakemuksessa on yksilöitävä hakija ja selostettava tämän harjoittama toiminta. Hakemuksessa on oltava sen käsittelemiseksi ja toiminnan asianmukaisuuden arvioimiseksi tarpeelliset tiedot käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotosta ja siitä tiedottamisesta, uudelleenkäytöstä, hyödyntämisestä ja muusta jätehuollosta. Kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan on lisäksi esitettävä selvitys 61 §:ssä säädetystä vakuudesta. Tuottajayhteisön ja juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän hakemuksessa on esitettävä tarvittavat tiedot sopimuksesta, säännöistä ja muista asiakirjoista sen arvioimiseksi, täyttääkö toiminta tässä laissa ja sen nojalla säädetty vaatimukset.

102 §

Tuottajarekisteriin hyväksymisen edellytykset

Kotitalouden sähkö- ja elektroniikkalaitteiden tuottajan hyväksymisen edellytyksenä on lisäksi 61 §:ssä säädetyn vakuuden asettaminen.

103 §

Päätös tuottajarekisteriin hyväksymisestä

Päätöksessä voidaan antaa tarpeellisia määräyksiä 102 §:ssä säädettyjen hyväksymisen edellytysten täyttämiseksi ja muiden tässä laissa ja sen nojalla säädettyjen vaatimusten

täyttämiseksi sekä toiminnan valvomiseksi. Määräyksillä voidaan myös asettaa uusille tuottajille, tuottajayhteisöille ja juomapakkausten palautusjärjestelmien ylläpitäjille toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen asteittain kiristyviä toiminnan aloitusvaihetta koskevia velvoitteita ja tavoitteita käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanotolle, uudelleenkäytölle ja hyödyntämiselle sekä juomapakkausten palautusjärjestelmän toimivuudelle, kunnes valtioneuvoston asetuksella säädetyt velvoitteet ja tavoitteet koskevat niitä täysimääräisesti. Tällaisia määräyksiä voidaan antaa vain, jos tuottaja, tuottajayhteisö tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjä käytöstä poistettujen tuotteiden vastaanottoa, kuljetusta ja käsittelyä koskevin asiaankuuluvien osapuolten kanssa tehdyin aiesopimuksin tai vastaavin asiakirjoin luotettavasti osoittaa, että toiminta saatetaan valtioneuvoston asetuksen edellyttämään kuntoon päätöksessä asetettavassa määräajassa.

105 §

Tuottajan tai jäsenen ilmoittaminen tuottajarekisteriin

Tuottajarekisteriin hyväksytyn tuottajayhteisön tai juomapakkausten palautusjärjestelmän ylläpitäjän on ilmoitettava tuottajarekisteriin tuottajat tai jäsenet, joiden tämän lain mukaisista velvollisuuksista tuottajayhteisö tai palautusjärjestelmän ylläpitäjä huolehtii. Jos tiedot muuttuvat, on myös tästä tehtävä ilmoitus rekisteriin. Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on merkittävä tiedot tuottajarekisteriin ja ilmoitettava merkinnästä ilmoituksen tekijälle. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä ilmoituksen sisällöstä.

12 luku

Jätteen kansainväliset siirrot

117 a §

Käytettyjä sähkö- ja elektroniikkalaitteita koskevat erityissäännökset

Jos käytetty sähkö- ja elektroniikkalaitte

aiotaan siirtää toiseen maahan tuotteena eikä jätteenä, laitteen haltijan on osoitettava luokituksen oikeellisuus laitteen myyntiä tai omistusoikeuden siirtoa koskevalla laskulla tai sopimuksella, toimintakunnon testaustodistuksella, rahtikirjalla tai laitteen kuntoa tai laatua koskevalla muulla vastaavalla todisteella, selvityksellä tai asiakirjalla sekä esittämällä näyttö siitä, että laite on asianmukaisesti suojattu siirron aikaisilta vahingoilta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käytetyn sähkö- ja elektroniikkalaitteen luokittelumiseksi tuotteeksi tarpeellisista todisteista, testausmenetelmistä, testatuloksista, selvityksistä ja muista tiedoista sekä laitteen vahingoilta suojaamiseksi tarpeellisista riittävistä toimenpiteistä. Vaadittavat tiedot ja toimet voivat olla laitetyypeittäin, käyttäjäryhmittäin tai käyttökohteittain erilaisia.

Jos käytetyn sähkö- ja elektroniikkalaitteen luokittelusta tuotteeksi ei voida osoittaa 1 momentin mukaista näyttöä, laitetta on pidettävä jätteenä ja sen siirtoa toiseen maahan jätteesiirtoasetuksessa tarkoitettuna laittona siirtona.

121 §

Siirtoasiakirja

Jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja vaarallisesta jätteestä, sako- ja umpikaivolietteestä, hiekan- ja rasvanerotuskaivojen lietteestä, pilaantuneesta maa-aineksesta ja muusta rakennus- ja purkujätteestä kuin pilaantumattomasta maa-aineksesta, joka siirretään ja luovutetaan 29 §:ssä tarkoitettulle vastaanottajalle. Siirtoasiakirjassa on oltava valvonnan ja seurannan kannalta tarpeelliset tiedot jätteen lajista, laadusta, määrästä, alkupe-
rasta, toimituspaikasta ja -päivämäärästä sekä kuljettajasta.

Jätteen haltijan on huolehdittava siitä, että siirtoasiakirja on mukana jätteen siirron aikana ja että se annetaan siirron päätyttyä jätteen vastaanottajalle. Vastaanottajan on vahvistettava jätteen vastaanotto asiakirjaan tehdyllä allekirjoituksellaan tai muin luotettavien järjestelyin. Siirtoasiakirja voi olla sähköisesti tallennettuna, jos se on luettavissa kuljetuksen aikana. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirja tai sen jäljennös kolmen vuoden ajan.

Jos 1 momentissa tarkoitettu jäte noudetaan kotitaloudesta, jätteen kuljettajan on jätteen haltijan sijasta laadittava siirtoasiakirja sekä huolehdittava asiakirjan antamisesta vastaanottajalle ja sen säilyttämisestä. Jätteen kansainvälisessä siirrossa käytettävästä siirtoasiakirjasta säädetään jätteensiirtoasetuksessa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista sekä sen käytöstä ja siinä olevien tietojen vahvistamisesta ja niihin liittyvistä menettelyistä.

124 §

Tarkastukset

Valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä. Samoin on tarkastettava jätteen ammattimaista kuljetamista tai keräystä harjoittavan tai jätteen välittäjänä toimivan toiminnanharjoittajan toiminta. Ympäristöluvanvaraisten toimintojen tarkastuksista säädetään ympäristönsuojelulaissa ja sen nojalla.

131 §

Laiminlyöntimaksu

Laiminlyöntimaksua on velvollinen maksamaan myös:

5) se, joka laiminlyö 121 §:ssä säädetyn siirtoasiakirjan laatimisvelvollisuuden, velvollisuuden pitää siirtoasiakirja mukana jätteen siirron aikana tai velvollisuuden vahvistaa jätteen vastaanotto;

147 §

Rangaistussäännökset

Joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla tavalla tahallaan tai törkeästi huolimattomuudesta

18) tuo maahan, vie maasta tai siirtää Suomen alueen kautta jätettä tämän lain tai sen nojalla annetun säännöksen tai yksittäistapausta koskevan määräyksen taikka jätteensiirtoasetuksen vastaisesti, lukuun ottamatta kuitenkin 131 §:n 2 momentin 8 ja 9 kohdassa säädettyjä laiminlyöntejä taikka

on tuomittava, jollei teosta ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *jätelain rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä heinäkuuta 2014.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleet asiat käsitellään lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Helsingissä 6 päivänä kesäkuuta 2014

Tasavallan Presidentti

SAULI NIINISTÖ

Kulttuuri- ja asuntonministeri *Pia Viitanen*